

Evidencijski broj / Article ID:

18661302

Vrsta novine / Frequency:

Dnevna / Daily

Zemlja porijekla / Country of origin:

Hrvatska / Croatia

Rubrika / Section:

OTS:

Vozim ti priču – projekt u sklopu **Festivala europske kratke priče**

Riječki taksi kao ispovjedaonica ili psihijatrijski kauč

Str. ▶ 34. i 35.

MARKO GRACIN

Evidencijski broj / Article ID:

18661302

Vrsta novine / Frequency:

Dnevna / Daily

Zemlja porijekla / Country of origin:

Hrvatska / Croatia

Rubrika / Section:

OTS:

VOZIM TI PRIČU Predstavljen neobičan književni projekt nast

Riječki taksi kao ispovjedaonica ili psihijatrijski kauč

Predstavljen je rezultat projekta »Riječke taksi-priče«, nastalog u suradnji **FEKP-a i Rijeke 2020-EPK**

Daniela BAUK
Davor MANDIĆ

RIJEKA ► Prepuni Palach i nabrijana atmosfera kao da smo na nekom rock koncertu – možda je najkraći, ali i najbolji opis književne večeri održane u Palachu na kojoj je predstavljen rezultat projekta »Riječke taksi-priče«, odnosno »Vozim ti priču«, nastalog u suradnji **Festivala** europske kratke priče, Rijeke 2020 – Europske prijestolnice kulture, odnosno programskog pravca Kuhinja te Centra za kreativno pisanje.

Taksist, plivač ili – psihopat

– Petero riječkih taksista i petero riječkih pisaca – jer tko umije pričati bolje od njih! – susrelo se oko pet riječkih priča koje – jer tako to biva s dobrom književnošću – ne govore samo o Rijeci. Od vožnje preko razgovora do teksta – službeni je opis projekta u kojem su sudjelovali pisci Davor Mandić, Tea Tulić, Milan Zagorac, Željka Horvat Čeć i Dunja Matić, dok su Maša Drndić i Igor Paulić sve bilježili kamerom i potom montirali pet kratkih videouradaka objavljenih na YouTubeu koji donose dašak atmosfere iz »književnih taksija«.

– Do ovog projekta relacije kojima sam se vozio taksijem bile su kratke, pet kilometara, dvadeset kuna. I onda sam sjeo s Darkom u taksi i imao sam dojam da smo se vozili barem dva sata, a ono vožnja je trajala – 45 minuta. Malo sam ja njega ispitivao, malo on mene, sve u svemu, ugodno iskustvo, kazao je Davor Mandić na početku druženja u Palachu koje je moderirao novinar i pisac Vid Barić. Mandić je dodao kako njegova **kratka priča** »Bestes« nema baš previše veze s razgovorom u taksiu, jer »Bestes« je priča o ljubavnom trokutu i pravilima prijateljstva.

Tea Tulić kazala je da se često i rado vozi taksijem, da se vozila po cijeloj bivšoj Jugi i slušala zanimljive ljudske priče, no njen riječki takst »frški« je na riječkim ulicama.

– Nisam tip ispitivača, ne osjećam se ugodno u ulozi onog koji propitkuje, posebice nije ugodno dok sugovorniku sjediš iza leđa i gledaš mu u potiljak. Mi smo si stranci, pa je i situacija bila pomalo neugodna, kazala je Tulić. Slično se osjećala i Dunja Matić, priznavši da ne koristi često taksi usluge i da nije sklona »small talku«, no iskustvo je bilo i više nego inspirativno.

»Dobro, onda si jedan od rijetkih koji zna Rijeku po ulicama...« – dio je to razgovora između književnice Željke Horvat Čeć i taksista Filipa koji je inspirirao priču »Filip, plivač«. Razgovor književnice i taksista bio je samo inspira-

volanom, i onog koji sjedi na stražnjem sjedalu.

– Taksi je poput hrama, isповjednog prostora koji ima svojevrsni terapijski učinak, poput ispovjedaonice ili psihijatrijskog kauča, priče ostaju unutar »četiri zida«. Nešto nalik šanku u birtiji ili frizerskom salonu, kazao je Zagorac.

Na kraju možemo samo zaključiti kako je eksperiment i više nego – uspio. Možda bi već iduće izdanje **Festivala europske kratke priče** moglo ponuditi priče iz frizeraja ili brijačnice, sa šankom ili liječničke čekaonice. Do tada, ovih pet priča mogu se od danas pročitati na webu **Festivala**, a filmiči pogledati na YouTubeu.

Festival europske kratke priče u svojih se 18 godina postojanja prometnuo u eklektični prostor sjajnih mikrodogadanja, no njegovo centralno mjesto i dalje zauzimaju čitanja i razgovori s dobrim i relevantnim europskim spisateljskim kratkopričaškim imenima. I tako treba ostati, baš onako kao je to pokazano i na prvoj ovogodišnjoj riječkoj čitalačkoj sekciji u OKC-u Palach, kojom su se prigodom predstavili: Goran Samardžić, Elvis Malaj, Antonio Ortuno, Alan Titley, Eley Williams i Tea

»Taksi je
poput hrama,
ispovjednog prostora
koji ima svojevrsni
terapijski učinak,
poput ispovjedaonice ili
psihijatrijskog kauča,
priče ostaju unutar
»četiri zida«

Milan Zagorac

cija, jer **kratka priča** koju je Horvat Čeć potom napisala na tragu je trilera u kojem se atmosfera polako i znalački »bild« do kulminacije i čitatelja ostavlja da sam zaključi je li Filip takst, plivač ili – psihopat

Birtija ili frizeraj

Milan Zagorac ima pak posebno iskustvo, naime i sam je nekad vozio taksi, stoga razumije i onog koji sjedi za

Evidencijski broj / Article ID:

18661302

Vrsta novine / Frequency:

Dnevna / Daily

Zemlja porijekla / Country of origin:

Hrvatska / Croatia

Rubrika / Section:

OTS:

ao u sklopu Festivala europske kratke priče

M. GRACIN

Tulić. Naime koncept čitanja koje može trajati i preko dva sata u prostoru koji ima i šank, što je formula od samih početaka, zamišljen je u modelu »minglanja«. Nije nužno sjediti cijelo vrijeme i slušati sve što sa stagea dolazi; ponekad se i za šankom može naći dobra priča, jer **Festival** pohode uvijek zanimljiva imena. A onda povratak u sedlo i slušanje. No mi smo prvu večer ipak cijeli odjedili, ne mogavši se odvojiti od sjajnih, potentnih priča posve različitih senzibiliteta i književnih prosedera.

Priče koje su se dogodile

Večer je otvorio bosansko-hercegovački pisac i poznati urednik Goran Samardžić, otkrivši Ediju Matiću, koji je s njim razgovarao prije čitanja, da je ovaj uspio iz njegova opusa od osam knjiga izvući jedini ili jedan od rijetkih odломaka koji je potpuna fikcija. U većoj ili manjoj mjeri,

njegove priče su se »doista dogodile«. A priča koju je pročitao neorealistični je prikaz pripovjedačeva putovanja s prijateljem na pripovjedačevu godišnjicu mature. Ništa tu ne bi bilo pretjerano posebno kada pripovjedač ne bi bio nekadašnji pripadnik Armijs BiH, a suputnik vojske Republike Srpske, dok se na godišnjicu putuje 1997. iz Bosne u Srbiju. Na granici, dakako, neće biti dobro, pogotovo zato što je u gepeku strašno subverzivan materijal – knjige. Elvis Malaj Albanac je koji živi u Italiji i piše na talijanskom jeziku. Bio je finalist iznimno cijenjene književne nagrade Strega, a kako je sam rekao, najteže mu je pričati o jezicima, jer je prvi njegov jezik bio jedan albanski dijalekt, pa tek onda albanski jezik, zatim jedan talijanski dijalekt, da bi »skončao« u talijanskom jeziku.

– Mislim da je moj jezik živ – zaključio je Malaj i pročitao odličnu, školski dokončanu

priču pod naslovom »Nezgoda«, u kojoj jedna neočekivana nesreća na posve neočekivan način spasi od blamaže čovjeka koji je dobio priliku ostvariti svoj dječački san da bude s jednom posebnom djevojkom, no kada se to trebalo dogoditi, ponestalo je snage.

Roman i kratka priča

Meksikanac Antonio Ortuno lijepo je i slikovito sumirao razliku između pristupa romanu i **kratkim pričama**.

– Roman je kuća koju gradiš oko sebe i živiš u njoj, a kada završiš, seliš se i prepustaš je drugome. **Kratka priča** je više kao vrlo kratko putovanje, nikad nije kuća, već kratko iskustvo kroz koje samo prolazim – rekao je Ortuno i pročitao skraćenu, ali odličnu i koherentnu verziju svoje priče koja u fokusu ima piscu na književnoj turneji dok mu je majka na samrti.

Irskog piscu Alana Titleyu mogli smo slušati satima. Osim što je beskrajno duhovit

te piše na prekrasnom irskom jeziku, pročitao je tri basne koje su izazvale salve smijeha, ali i zapitanosti o svijetu u kojem živimo. U njegovim se basnama tako sukobljavaju ravnozemljaši i okruglozemljaši, pa kad ravnozemljaši pobijede, onda okruglozemljaše bace s ruba Zemlje, jer su oni bili u pravu. Britanka Eley Williams, koja je priznala da piše iz mazohizma, ponudila je iznimno jezičnu i eksperimentalnu priču koja nije svima sjela, no onome tko se otvorio meandriranju jezika, ponudila je obogaćujuće asocijativne nizove. Večer je u Palachu zatvorila Tea Tulić, pročitavši svoju, inače jednu od »taksi priča«, u kojoj je ponudila prepoznatljivo, gusto tkano pismo na tragu njena videnja proze s elementima poetskoga izraza, u svojevrsnom eksperimentu na drugom polu od jezičnog eksperimenta Eley Williams, labave fabule i snažnih, tamnonotnih, ali ne i eskapističkih slika.